

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

CENA PRENUMERATY: Miesięcznie z przesyłką pocztową 3 zł. — Dla odbierających pismo na miejscu 2 zł. 25 gr. Cena pojedynczego numeru 10 groszy. Konto czekowe w Poczcie Kasie Oszczędnościowej Nr. 6206.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Częstochowa, ul. P. Marji 24. Tel. 245. Skrz. poczt. 45.
Redaktor lub jego zastępca przyjmują odpowiedzialność za treść druku w dniach swobodnych od godz. 18-3 po poł. Reklamistów nadających redakcja nie strasza.

CENY OGŁOSZENI: Za wiersz milimetrowy przed tekstem 50 gr. w tekście 40 gr. za tekstem 30 gr. Droga ogłoszenia wiersz napisowy 25 gr. każdy dalszy wiersz po 15 gr. Najniższe ogł. drobne 21. 150. Ogłoszenia zamieszane i matrymonjalne 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. W numerach świątecznych i niedzielnych ceny o 25 proc. droższe. Ogłoszenia skłonna, fantazyjna, cyfrowe i bilansowa o 50 proc. droższe.

Sklep „Goniec Częstochowski”, ul. Panny Marji 24. — Telefon nr. 24.

Projekt rozejmu celnego a Polska.

Projekty, zmierzające do zahamowania światowego wysięgu w dziedzinie zwyczaj celnego, były już kilkakrotnie przedmiotem obrad różnych konferencji międzynarodowych. Okazywały się one jednak utopią, marzeniami idealistów, którym się wydawało, że odwołanie się do idei solidarysty i współpracy świata po trafi zahamować, względnie złagodzić walkę wszystkich przeciw wszystkim, której ofiarą padła kurcząca się coraz bardziej międzynarodowa wymiana towarowa. Rzeczywistość, na której ciążyła przedewszystkiem troska o utrzymanie przewagi bilansów płatniczych, okazywała się bowiem silniejsza od tych haseł. Proces wznoszenia murów celnego i rozszerzenia ograniczeń przywozowych nie tylko nie osłabił, lecz po każdej konferencji, na której rozważane były możliwości zawieszenia zbrojeń celnego, wybuchał ze zdwojoną siłą.

Ostatnio, jak wiadomo, projekt rozejmu celnego odżył. Wystąpił z nim Stany Zjednoczone, proponując zawieszenie nowych zarządzeń celnego na czas trwania konferencji londyńskiej. Nie ulega wątpliwości, że lansowanie przez Stany Zjednoczone projektu rozejmu celnego, dalekie jest od idealistycznych przesłanek. Wiadomo bowiem, że Stany Zjednoczone od dawna odseparowały się od reszty świata prohibicyjną taryfą celną. Istotnym dla Stanów Zjednoczonych zagadnieniem jest więc nie ochrona rynku wewnętrznego przed przywozem z zagranicy, lecz stworzenie na rynkach zagranicznych takiego układu stosunków, któryby pozwolił eksporterowi amerykańskiemu wykorzystać premię walutową, jaką mu daje spadek kursu dolara. Innymi słowy — Stany Zjednoczone, lansując projekt utrzymania status quo w dziedzinie celnego, nie nie ryzykują, a przeciwnie — zapewnić sobie mogą szereg korzyści.

Inną natomiast jest sytuacja tych krajów, przed którymi stoi perspektywa zwiększonego naporu ze strony korzystającego z premii walutowej wywozu amerykańskiego. Licząc się z koniecznością przeciwwstawienia się temu naporowi, szereg krajów, jak przedewszystkiem Francja, zgłosiły zastrzeżenia do projektu Stanów Zjednoczonych. Zastrzeżenia zgłosiły również Niemcy, Włochy, Japonia i Anglia. Dla tej ostatniej szczególnie istotnym zagadnieniem była obawa przed skrepieniem jej poczynań w dziedzinie traktatowej.

Polska, która zmaga się ze wzrastającymi trudnościami w handlu zagranicznym, musi być szczególnie czujna w stosunku do tych wszystkich, projektów międzynarodowych, które mogą zagrażać aktywności naszego bilansu handlowego. Projekt Stanów Zjednoczonych zagraża tej aktywności po stronie przywozu. Możliwym jest bowiem, iż obrady konferencji londyńskiej, które mają się rozpocząć 12 czerwca, przeciągną się i trwać będą jeszcze z początkiem października. W okresie tym ma wejść w życie nasza taryfa celną. Kraje zainteresowane w forsowaniu swego wywozu do Polski gotowe są interpretować „konferencyjny” rozejm celny w ten sposób, że Polska nie może w czasie jego trwania wprowadzić nowej taryfy celnego.

Interpretacja taka byłaby z punktu widzenia niewątpliwie fałszywa, gdyż rozejm celny mógłby jedynie uniemożliwić przeprowadzenie nowych zarządzeń celnego, zaś wprowadzenie cel, ustawowych uchwalonych na dziesięć miesięcy przed konferencją. Na takim stanowisku stała się również Francja, która w zastrzeżeniach, zgłoszonych do projektu Stanów Zjednoczonych wypowiedziała się za

możliwością wprowadzenia w życie zarządzeń celno-fiskalnych, wynikających z zastosowania ustaw, będących w trakcie składania parlamentowi, względnie już złożonych lub też przyjętych przez parlament. Do kategorii tych ostatnich należy nasza ustawa celną, wydana w drodze rozporządzenia z mocą ustawy.

Nie potrzeba dowodzić, iż nietylko względy prawne, ale również i gospodarcze przemawiają za koniecznością ujemnego ustosunkowania się Polski do projektu amerykańskiego. Polska była zawsze zwolenniczką zniesienia nadmiernych ograniczeń w międzynarodowym obrocie towarowym. Poza względami zasadniczymi, na takie stanowisko wpływał również fakt, że nasza taryfa celną nie dawała dostatecznej ochrony rynku-

wi, zwłaszcza wobec zafiksowania w trakcie z Czechosłowacją większości stawek tej taryfy. W międzynarodowym wysięgu cel, byliśmy więc, jako strona słabsza, stale bici. Nowa taryfa celną zapewni należytą ochronę naszego rynku. Z jej wejściem w życie w październiku nasi kontrahenci się liczą i należy się spodziewać, że przeprowadzane na jej podstawie rokowania traktatowe, pozwolą również stworzyć właściwe ramy dla naszego wywozu. Mając tak poważny atut

JEDYNE ORZEŹWIA „ANANAS” firmy „URSUS”.

w rękę, nie możemy z niego zrezygnować, szczególnie, że jak dotąd, nic nie zapowiada, aby międzynarodowy wysięg w dziedzinie celnego bliłsi był swego kursu. Nie ulega zaś wątpliwości, że sytuacja naszego bilansu handlowego nie pozwała, abymy pozostawiali biernymi świadkami tego wysięgu. M. Kr.

Wspaniały przebieg meeningu lotniczego.

Warszawa. — Pomimo fatalnej pogody, jaka przesładowała międzynarodowe zawody lotnicze w Warszawie, zaintereso-

wanie publiczności wyraziło się w tłumach, jakie zebrały się na lotnisku motolotkowskim.

W godzinach rannych było publiczności nieco mniej, ale od godz. 4 po poł. całe lotnisko pokryte było mrowiem ludzkim. Również ulica Topolowa, prowadząca do lotniska była formalnie zapchana bezpłatnymi widzami, którzy chociaż zdaleka chcieli coś zaobserwować z przebiegu lotów. Zawody miały wiele momentów emocjonujących. Bardzo interesujące przedstawiały się lądowania w kole zarówno zawodników polskich, którzy startowali osobno, jak i zawodników zagranicznych. Ostateczne wyniki, ustalone przez komisję sportową przy lądowaniu w kole przedstawiają się następująco: 1) Guy Hanses (Belgia) na samolocie „Foxmos” z Antwerpii osiągnął najlepszy wynik, lądując w odległości 50 cm. od punktu centralnego. Drugie miejsce zajął Jagoszewski na samolocie „Mos”, który wylądował w odległości 90 cm. od punktu centralnego, 3) inż. Piótorak z Pragi na samolocie „Caproni”, który wylądował w odległości 1,70 m., 4) Chałupnik z Krakowa 1,75 mtr.

W przedlecie na orientację pierwsze miejsce zdobył kpt. Kropiński z Poznania na „PZL 19” drugie kpt. Wysiekierski na „RWD 5” z Aeroklubu warszawskiego.

Niezwykłe emocjonująco przedstawiały się wysięgi samolotów w trójkącie. W pierwszych dwóch okrążeniach prowadził lotnicza czeska Anezka Formankowa na samolocie „Avia D. H. 11”, w trzecim okrążeniu zaczął ją doganiać inż. Jerzy Drzewiecki na „R. W. D. 5”, wygrywając biegi. Ostateczne wyniki są następujące: 1) inż. Jerzy Drzewiecki na „RWD. 5” z Aeroklubu warszawskiego w czasie 2'108 min., 2) Wysiekierski na „RWD 5” z Aeroklubu warszawskiego w czasie 2'114 min., 3) inż. Tymtera 2'129 min., 4) Talarczyk z Poznania na samolocie „Morrison” 2'234, 5) Kasprowski na „PZL 5” 2'236.

Poza konkursem inż. Drzewiecki na samolocie „RDW. 7” dał pokaz krótkiego startu, lecąc tuż nad trybunami.

Popisy akrobacyjne rozpoczął pilot plut. Buczyński na samolocie „P. 7.” konstrukcji nieodżałowanej pamięci inż. Pułaskiego. Pilot Buczyński rozpoczął swe popisy korkociągami, następnie wykonał beczkę, połączoną z korkociągami, dwie beczki po kolei w lewo i prawo, efektownie immelmany, potem beczkę bardzo powolną, dokonaną w najpiękniejszym stylu; lot na plecach bez silnika, looping bez silnika, świeże aż do zawisnięcia i piękna pilsada; doszedł do lądowania. Na stępnym pilocie akrobacyjnym był por. Łaskowski na „Avia DH. 33”, jednak z powodów zepsucia się orczyka sterowego musiał wylądować po dokonaniu pierwszych pokazów. Z kolei popisywał się słynny belgijski lotnik akrobacyjny Guy Hanses, poczem nastąpiły akrobacje grupowe, następnie zaś por. Orłowski doko-

Pogrzeb ś. p. ambasadora Kaz. Olszowskiego.

W dniu wczorajszym od było się wyprowadzenie zwłok ś. p. Kazimierza Olszowskiego, ambasadora R. P. w Turcji. Zdjęcie nasze przedstawia moment wyprowadzenia zwłok z kościoła Sw. Krzyża. Za trumną, okrytą sztandarem państwowym, kroczy najbliższa rodzina.

Polska grozi wystąpieniem z konferencji rozbrojeniowej? Sensacyjne doniesienie prasy francuskiej.

Paryż. — Jedno z największych francuskich pism prowincjonalnych, a mianowicie marsylski dziennik „Petit Marseillais” przynosi sensacyjną wiadomość z Paryża, że we wtorek zgłosił się ambasador Rzplitej Polskiej, Chłapowski, do premyera republiki francuskiej Daladiera — wręczając mu notę polską, precyzującą negatywne stanowisko Polski wobec paktu czterech.

Według tej noty, Polska zamierzała by zrezygnować z dalszego udziału w pracach konferencji rozbrojeniowej, jeżeli Francja podpisałaby pakt czterech mocarstw.

Warszawa. — Podana przez dwa dniemiki zagraniczne: francuski „Petit Marseillais” i angielski „Evening Standard” pogłoska, jakoby rząd polski zgłosił wobec rządu francuskiego wystąpienie z Ligi Narodów na wypadek podpisania paktu czterech — nie odpowiada prawdzie.

Jak donoszą, o tego rodzaju deklaracjach zarówno ze strony delegata polskiego przy Lidze Narodów, p. Edwarda Raczyńskiego, wobec delegata Francji min. Paul Boncoura, jak ze strony ambasadora Polski w Paryżu, p. Chłapowskiego, wobec premyera francuskiego Daladiera w Warszawie, nie ma wiadomo.

„Pakt jest albo zbyt cenny, albo... niebezpieczny”

Ostra Krytyka ze strony b. premyera Herriota.

Paryż. — „Intransigeant” w komentarzu do wczorajszych obrad komisji spraw zagran. Izby, która zajmowała się dyskusją nad paktem czterech mocarstw, pisze, że sądząc z głosów w komisji, pakt ten nie cieszy się we Francji żadną szczególną sympatią.

Posel Ybarnegaray i Herriot z niezado woleniem podkreślili, iż pakt czterech mocarstw wysuwa na pierwsze miejsce postulat możliwości rewizji traktatów pokojowych. Z drugiej strony projekt paktu wywołał zaniepokojenie we Francji z powodu zagrożenia jej stanowiska w Europie. Francja dysponuje obecnie w Genevie naturalnym poparciem swoich sojuszników, a nie jest pewna, czy będzie mo-

gła znaleźć taki front wśród członków paktu czterech. Francja życzy sobie zbliżenia do Włoch, a nawet do Niemiec, jakkolwiek sama w to nie wierzy, ale porozumienie uda się znaleźć dopiero wtedy, jeżeli Francja nie będzie zagrożona w swoich interesach.

„Herriot oświadczył — pisze dalej dziennik paryski — że pakt albo nie posiada żadnego znaczenia, albo nie powinien nikogo niepokoić z wyjątkiem... Polski i Małej Ententy. Jest więc albo niekonieczny, albo niebezpieczny” W tem oświadczeniu przewodniczącego komisji spraw zagranicznych wypowiedziane są uczucia całego narodu francuskiego — kończy dziennik.

